

АБИЯ БЛИСКУЧА

Abia nitens (Linnaeus, 1758)

Таксономічна належність

Клас — Комахи (Insecta), ряд — Перетинчастокрилі (Hymenoptera), родина — Пильщики-цимбіциди (Cimbiidae).

Природоохоронний статус

Рідкісний.

Ареал виду та його поширення в Україні

Поширений в Середній та Пд. Європі (Франція, Іспанія, ФРН, Швейцарія, Угорщина, Греція), в Прибалтиці (Литва). В Україні знайдено у Закарпатській, Івано-Франківській, Хмельницькій, Житомирській, Київській, Черкаській та Харківській обл.

Чисельність і причини її зміни

Незначна (поодинокі особини). Причини зміни чисельності не з'ясовані. Можливо, внаслідок знищення кормових рослин при надмірному випасанні худоби та суцільному викошуванні трави на узліссі та лісових галявинах.

Особливості біології та наукове значення

Літ імаго — з кінця травня до кінця липня. Живиться пилком та нектаром квіток зонтичних. Личинки — на черсакових.

Морфологічні ознаки

Тіло зелене, вусики та стегна жовті. Довжина тіла — 10–12 мм.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони

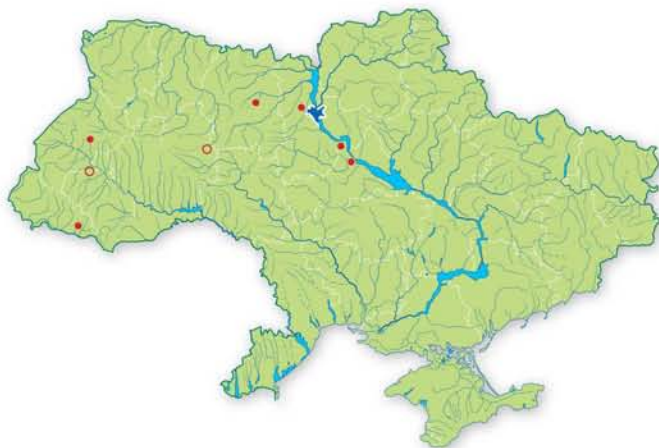
Грунтовно вивчити особливості біології виду, з'ясувати місця, де існують популяції, та взяти їх під охорону.

Розмноження та розведення у спеціально створених умовах

Відомостей немає.

Господарське та комерційне значення

Відомостей немає.

Основні джерела інформації

Ушинський, 1929; Гуссаковский, 1935; Бокотей, 1956; Ермоленко, 1972; Желоховцев, 1988; ЧКУ, 1994.

Автори: В.М. Ермоленко, А.Г. Котенко
Фото: О.С. Мандзюк

АГРЕ БЕККЕРА*Arge beckeri* (Tournier, 1889)**Таксономічна належність**

Клас — Комахи (Insecta), ряд — Перетинчастокрилі (Hymenoptera), родина — Пильщики-аргіди (Argidae).

Природоохоронний статус

Рідкісний.

Ареал виду та його поширення в Україні

Охоплює країни Причорномор'я (циркумпонтичний вид, поширений на сх. до Нижнього Поволжя). В Україні виявлений у Київській, Донецькій, Миколаївській, Херсонській обл. та в Криму.

Чисельність і причини її зміни

Незначна. Майже скрізь трапляються поодинокі особини і лише іноді (у Пн. Криму) дещо частіше. Причини зміни чисельності: розорювання ділянок цілинного степу, суцільне викошування степової рослинності.

Особливості біології та наукове значення

Дає 1 генерацію на рік. Літ імаго триває з травня до червня. Найбільш активний за теплої сонячної погоди. Імаго живляться нектаром і пилом квіток молочаю та різних зонтичних, кормові рослини личинок — молочаї. Самка відкладає яйця по одному в надрізи, зроблені яйцекладом під епідермісом торця молодих листочків молочаю (переважно біля вершини стебел). У кожний листок молочаю самка відкладає кілька (до 10) яєць, розміщених на лівому і правому боках пластинки на різній відстані (1–5 мм) одне від одного. Яйця яскраво-жовтого кольору.

Морфологічні ознаки

Голова і груді чорні з голубоватим відблиском. Черевце та ноги жовті. Передні крила дуже затемнені по передньому краю (контрастує з рештою крила). Усі жилки на крилах темні. Довжина тіла — 8–11 мм.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Треба докладніше вивчити особливості біології виду, створити ентомологічні заказники у місцях його перебування.

Розмноження та розведення у спеціально створених умовах

Відомостей немає.

Господарське та комерційне значення

Комерційного значення не має.

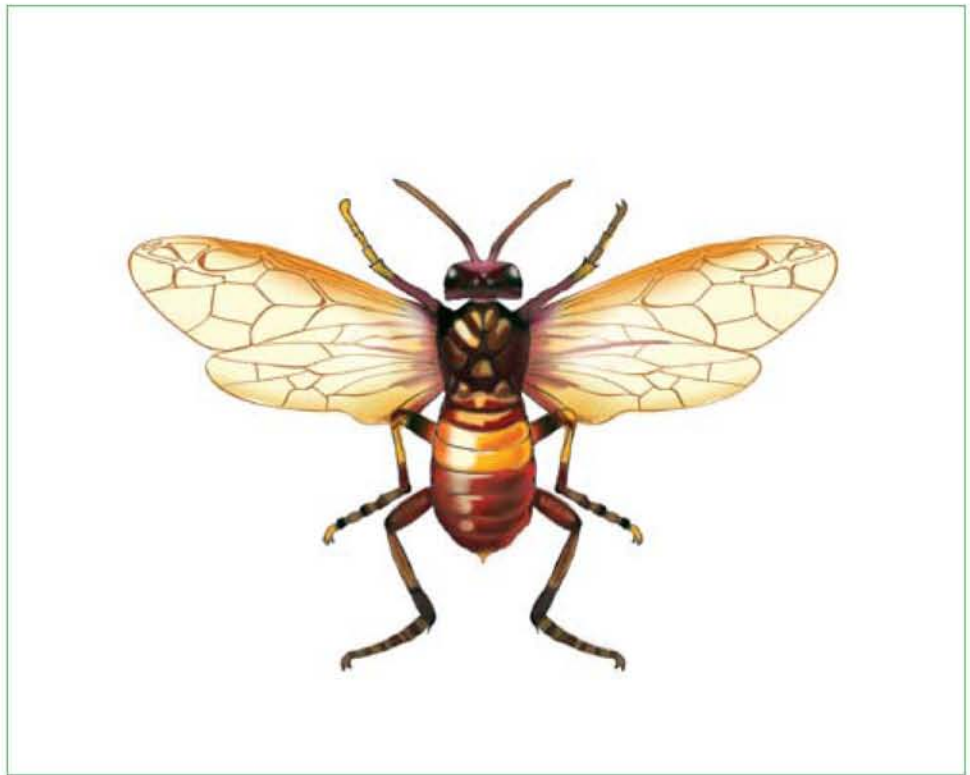
Основні джерела інформації

Ушинський, 1929; Гуссаковский, 1935; Ермоленко, 1975; Benson, 1968; Желоховцев, 1988; ЧКУ, 1994.

Автори: А.Г. Котенко, В.М. Ермоленко
Малюнок: Н.В. Кащенко

СІОБЛА БАЛЬЗАМІНОВА

Siobla sturmi (Klug, 1817)

Таксономічна належність

Клас — Комахи (Insecta), ряд — Перетинчастокрилі (Hymenoptera), родина — Справжні пильщики (Tenthredinidae).

Природоохоронний статус

Рідкісний.

Ареал виду та його поширення в Україні

Єдиний в Україні вид роду *Siobla*. Ареал виду охоплює Євразію від Зх. Європи до Далекого Сходу, пн.-сх. Китаю та Японії. В Україні виявлено у Закарпатській, Київській та Сумській обл.

Чисельність і причини її зміни

Незначна (поодинокі особини). Причини

зміни чисельності не з'ясовані (можливо, осушування лісових боліт і тривале застосування пестицидів).

Особливості біології та наукове значення

Дає 1 генерацію на рік. Населяє гірські та рівнинні лісові болота і заболочені луки уздовж лісових річок і струмків. Літ імаго спостерігається з кінця травня до червня. Личинки (в червні–липні) живляться листям розривтрави звичайної.

Морфологічні ознаки

Голова і груди чорні, черевце з розвиненим світлим малюнком. Жвали різко асиметричні. Задні стегна менші за гомілки. Другий та третій тергіти черевця гладень-

кі, дзеркально блискучі. Довжина тіла — 8–11 мм.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Не здійснювалися. Треба докладніше вивчити особливості біології виду, виявити і взяти під охорону місця його перебування.

Розмноження та розведення у спеціально створених умовах

Відомостей немає.

Господарське та комерційне значення

Відомостей немає.

Основні джерела інформації

Gregor, 1927; Ермоленко, 1964; Желуховцев, 1988; ЧКУ, 1994.

Автори: В.М. Ермоленко, А.Г. Котенко
Малюнок: Н.В. Каценко

ТРАЧ СХОЖИЙ*Tenthredo propinqua* Klug, 1817**Таксономічна належність**

Клас — Комахи (Insecta), ряд — Перетинчастокрилі (Hymenoptera), родина — Справжні пильщики (Tenthredinidae).

Природоохоронний статус

Неоцінений.

Ареал виду та його поширення в Україні

Охоплює Карпати, Балкани та Малу Азію. В Україні виявлено у Закарпатській обл.

Чисельність і причини її зміни

Незначна (поодинокі особини). Причини зміни чисельності не з'ясовані.

Особливості біології та наукове значення

Не вивчені. Літ імаго — в червні–липні. Зустрічається на узліссях та галявинах гірських лісів, на високотрав'ї вдовж гірських річок і струмків.

Морфологічні ознаки

Тіло чорне з розвиненим жовтим малюнком. Вусики відносно товсті та короткі (їх довжина не перевищує спільну довжину голови і грудей). 2–3 перших членики вусиків чорні, інші, як і більша частина ніг, жовті. Довжина тіла — 12–13 мм.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Не здійснювалися. Треба докладніше вивчи-

ти особливості біології виду, виявити і взяти під охорону місця його перебування.

Розмноження та розведення у спеціально створених умовах

Не проводилося.

Господарське та комерційне значення

Комерційного значення не має.

Основні джерела інформації

Gregor, 1927; Желоховцев, 1988; ЧКУ, 1994.

Автори: В.М. Єрмоленко, А.Г. Котенко

Фото: О.С. Мандзюк

ДОЛЕРУС СТЕПОВИЙ

Dolerus ciliatus Konow, 1891

Таксономічна належність

Клас — Комахи (Insecta), ряд — Перетинчастокрилі (Hymenoptera), родина — Справжні пильщики (Tenthredinidae).

Природоохоронний статус

Рідкісний.

Ареал виду та його поширення в Україні

Ареал охоплює пд. Сх. Європи, Малу Азію, Кавказ і Закавказзя (Вірменію), степову частину Казахстану. Понтійський вид. В Україні ізольовані популяції виявлено на сх. степовій зоні та у Криму.

Чисельність і причини її зміни

Незначна (поодинокі особини). Причини

зміни чисельності не з'ясовані (можливо, скорочення площ, зайнятих степовою рослинністю).

Особливості біології та наукове значення

Дає одну генерацію на рік. Літ самців — у березні-квітні, на півночі ареалу — до середини травня. Самки короткокрилі, не літають, відкладають яйця у листки дикорослих злаків (типчак, костриця та ін.). Живлення личинок відбувається у кінці квітня-травні. На третьому тижні розвитку личинки заляльковуються в комірці у поверхневому шарі ґрунту, де й зимують.

Морфологічні ознаки

Тіло суцільно чорне. Тулуб, крила та ноги

вкриті блідо-сірими щетинками. Коліна ніг більш-менш широко руді. Крила дуже короткі, покривають лише перші два членики черевця, буруваті. Сегменти черевця з білою облямівкою. Довжина тіла — 5–6,5 мм.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Не здійснювалися. Треба докладніше вивчити особливості біології виду, виявити і взяти під охорону місця його перебування. Охороняється у заповіднику «Хомутовський степ».

Розмноження та розведення у спеціально створених умовах

Відомостей немає.

Господарське та комерційне значення

Відомостей немає.

Основні джерела інформації

Керенский, 1926; Ермоленко, 1975; Желоховцев, 1988; ЧКУ, 1994.

Автори: В.М. Ермоленко, А.Г. Котенко
Малюнок: Н.В. Кащенко

ДОЛЕРУС КОРОТКОКРИЛИЙ

Dolerus subalatus Kerensky, 1926

Таксономічна належність

Клас — Комахи (Insecta), ряд — Перетинчастокрилі (Hymenoptera), родина — Справжні пильщики (Tenthredinidae).

Природоохоронний статус

Вразливий.

Ареал виду та його поширення в Україні

Ареал охоплює територію пд. та пд.-сх. України, пд. областей європейської частини Росії та деякі райони пн. Кавказу. В Україні знайдено у Херсонській, Дніпропетровській та Луганській обл.

Чисельність і причини її зміни

Незначна (поодинокі особини). Причини

зміни чисельності не з'ясовані (можливо, осушення степових блюдець, пересихання струмків і річок).

Особливості біології та наукове значення

Дає одну генерацію на рік. Імаго активні у квітні–травні. Тримаються у злаково-осоковому різотрав'ї, переважно біля боліт, струмків і річок. Самці гарно літають, самки брахіптерні і не здатні до польоту. Яйця відкладають у листки злакових (в тому числі пирію), на яких живляться личинки.

Морфологічні ознаки

Тіло і вусики чорні. Крила скорочені, покривають черевце до 6–7 тергітів. Опушення крил блідо-сіре. Ноги чорні, лише колінця

всіх ніг широко руді. Черевце дрібно шагреньоване, лише перший тергіт гладенький, блискучий. Довжина тіла — 7,5–9 мм.

Режим збереження популяцій та заходи з охорони

Треба докладніше вивчити особливості біології виду, виявити і взяти під охорону місця його перебування. Охороняється у БЗ «Асканія-Нова».

Розмноження та розведення у спеціально створених умовах

Відомостей немає.

Господарське та комерційне значення

Відомостей немає.

Основні джерела інформації

Керенский, 1926; Ермоленко, 1975; Желоховцев, 1988; ЧКУ, 1994.

Автори: В.М. Ермоленко, А.Г. Котенко
Фото: О.С. Мандзюк